

Empire

MILO RAU (CONCEPT)
/NTGENT

Kwetsbaarheid in tijden van geweld

Johan Thielemans

Gezien op 02 oktober 2020
NTGent

'Empire' sloot de 'Europa-trilogie' van Milo Rau af. De stukken zijn telkens op dezelfde manier opgebouwd. Een hyperrealistisch nagebouwde kamer staat te midden van een leeg toneel. Daarboven een groot scherm, waarop live-beelden verschijnen van de spelers. Die worden afgewisseld met vooraf opgenomen video's. In die setting vertellen vier participanten elk hun levensverhaal. Dat gaat zowel over theater en film als over de oorlogen, het geweld en de ballingschap die hen tekenden.

08 OKTOBER 2020

De Griek Akilas Karazissis kwam na veel omzwervingen door Griekenland en de Sovjetunie in Heidelberg terecht. Daar specialiseerde hij zich als acteur in 'depressief minimalisme'. Maar hij streefde ook naar een hedendaagse zeggingswijze van Griekse tragedies. We krijgen hiervan een stukje te zien, omdat in deze trilogie het theater zelf toch belangrijk blijft.

De Roemeense Maia Morgenstern verloor familieleden in Auschwitz en moet ook nu nog afrekenen met antisemitisme in eigen land. Daarnaast vertelt ze anekdotes over de Griekse regisseur Theodore Angelopoulos, de meester van de trage film. Internationaal verwierf ze bekendheid als Maria in Mel Gibsons film 'The Passion of the Christ'. Haar monoloog krijgt in Gent extra betekenis omdat ook Milo Rau ondertussen een film over Jezus draaide, op dezelfde locatie in Italië waar Gibson dat deed.

De maagd Maria speelt ook een rol in het leven van de Koerdische vluchteling Ramo Ali. Door zijn fascinatie voor Maria heeft hij ooit een Mariabeeld gestolen. Hij ontvluchtte Syrië ontvlucht, en ontdekte bij zijn terugkeer een verwoest land. We zien hem op het scherm het graf van zijn vader bezoeken. Hij moet van emotie braken. In zijn monoloog valt ook de naam Mosul- wat alweer een echo kreeg in Milo Rau's *Orestes in Mosul*.

De Syriër Rami Khalaf heeft zich in Parijs gevestigd, waar hij werkt voor een anti-Sadat radiostation. Zijn broer koos actief de kant van de oppositie. Hij werd gevangen genomen en kwam in de gevangenis om. Rami doorzoekt een archief met foto's van strijders die gemarteld en gedood werden. Het is een heel emotioneel moment, als we de foto zien van de dode broer. Wreedheid kan moeilijk dichterbij komen.

Een overheersend gevoel van 'medelijden' met wat deze acteurs/mensen meemaakten

Dit is het docu-theater van Milo Rau ten voeten uit. Zijn acteurs kijken in de camera en vertellen. Hun verhalen zijn duidelijk heel persoonlijk. Hun toon is sober. Daardoor klinkt het zo oprecht. Het lijkt alsof ze de anekdotes improviseren. Maar de boventiteling van de dialogen verradt dat alle teksten uitgeschreven zijn. De getuigenissen steunen bij elke participant op uitzonderlijke acteursprestaties.

Met deze voorstelling word je in de rust van het theater geconfronteerd met de wereld die in wezen tragisch is. Is dit politiek theater? Neen, als je wil dat politiek theater tot actie moet leiden. Ja, als je meent dat weten belangrijk is om je eigen positie in de maatschappij te bepalen. De getuigenissen halen je uit je comfortzone. In de zaal van Gent zitten 'gelukkige mensen'. Maar de verhalen die je uit het buitenland hoort, wijzen erop hoe kwetsbaar dat geluk is. Dit zijn immers tijdgenoten.

Tot actie leidt dit alles niet. Je kijkt en wordt verpletterd, maar je krijgt geen enkel instrument aangereikt om te reageren. Zo is dit een theater van de stilstand, met één overheersend gevoel van 'medelijden' met wat deze acteurs/mensen hebben meegemaakt. Het is een menselijk gevoel, want alles wat je ziet is echt. Maar niet het theater van de revolutie of van de verandering – al zou Milo Rau dat misschien wel graag willen.